

Незалежно від причин виникнення ризику природним для кожного суб'єкта господарювання є бажання зменшити можливі втрати, пов'язані з впливом конкретного ризику. Це здійснюється шляхом прийняття управлінських рішень, спрямованих на мінімізацію можливих втрат. Необхідно зауважити, що одним з головних критеріїв дієздатності компанії в умовах ринку є вміння її керівництва ефективно управляти ризиками.

Фактично, таке вміння базується на розв'язанні протиріччя між об'єктивною природою ризику (тобто неможливістю його уникнення) та бажанням збільшити ефективність (прибутковість) діяльності, що безпосередньо пов'язано з активним впровадженням ризикових рішень. Результатом розв'язання цього протиріччя є концепція прийняттого ризику, яка полягає у визнанні можливості небажаного розвитку подій та розробленні заходів щодо управління цим ризиком (впровадження низки заходів, що сприятимуть зниженню ймовірності негативних наслідків або величини втрат).

Концепція прийняттого ризику орієнтована на такі підходи до управління: ризик розглядається не як статичний і незмінний, а як керований параметр, на рівень якого можна і потрібно впливати; вплив можна надати тільки на ідентифікований, проаналізований та оцінений ризик; високий рівень початкового ризику не повинен бути підставою для відмови від прийняття рішення; завжди можна знайти рішення, що забезпечує певний компроміс між очікуваною вигодою і загрозою втрат.

Реалізація концепції прийняттого ризику потребує виконання таких кроків: виявити найбільш небезпечні варіанти рішення, пов'язані з недосягненням поставлених цілей; отримати оцінки можливого збитку (втрат) для різних варіантів рішення; спланувати і здійснити заходи щодо зниження ризику до прийняттого рівня; оцінити витрати з управління ризиком.

Обґрунтовані заходи з управління прийнятним ризиком дозволять компанії уникнути суттєвих негативних наслідків (втрат).

**Заходи забезпечення соціальної безпеки України та країн
Європейського Союзу в умовах пандемії COVID-19**
*Пархоменко О. Г., здобувач другого рівня вищої освіти 2 курсу
спеціальності «Менеджмент» освітньої програми
«Менеджмент клінічних досліджень», НФаУ
Ольховська А. Б., д.фарм.н., доцент, НФаУ
Козирєва О. В., д.е.н., професор кафедри менеджменту
та публічного адміністрування, НФаУ,
yakakos74@gmail.com*

Пандемія COVID-19 викликала безпрецедентні потрясіння в суспільстві та економіці у всьому світі. Ця криза актуалізувала проблему формування соціальної політики країн світу під впливом нових викликів і загроз з метою забезпечення національної економіки. Ураховуючи ситуацію, що склалася та триває в Україні та світі на фоні пандемії COVID-19, необхідно

трансформувати соціальну політику та розробити заходи забезпечення соціальної безпеки країни.

Соціальна безпека, як зазначає М. Кальницька, залежить від соціальної політики держави, яка є гарантією захищеності соціальних інтересів особи, суб'єктів господарювання, суспільства та держави (на національному та регіональному рівнях) від внутрішніх і зовнішніх загроз. Забезпечення (гарантування) соціальної безпеки на всіх рівнях є пріоритетним завданням соціальної політики держави [1].

Формування соціальною безпеки неможливе без застосування ефективної соціальної політики держави, яка спрямована дотриманням соціальних стандартів [2]. Економічні, політичні та культурні особливості розвитку країни впливають на зміст соціальної політики. Показники стану економіки та економічного розвитку є фундаментом формування соціальної політики як основи соціальної безпеки держави та відображають її можливості із забезпечення прав, пільг, соціальних гарантій та норм.

Пандемія COVID-19 являє собою виклик для країн ЄС, України та світу, що вимагає визначення шляхів убезпечення соціальної сфери національної економіки та трансформації соціальної політики. Основними негативними наслідками пандемії COVID-19 для світової економіки є такі: скорочення економічної активності; зростання безробіття; звуження ринків товарів і послуг; загострення проблем у забезпеченні продовольчої безпеки.

Країни світу застосовують безпрецедентні заходи по боротьбі з поширенням хвороби, зменшуючи її згубний вплив на економіку і ринок праці. Країни ЄС від початку пандемії використовували 2 стратегії боротьби з розповсюдженням вірусу COVID-19: стратегію жорстких обмежень (більшість країн ЄС) – передбачає закриття або перехід на дистанційну роботу усіх підприємств, що не є критично важливими для забезпечення життєдіяльності, самоізоляцію й обмеження пересування населення, та стратегію м'яких обмежень (Нідерланди, Швеція), яка передбачає забезпечення соціального дистанціювання, заборону масових заходів, впровадження протиепідемічних заходів на підприємствах, що працюють. Як показав досвід, перша стратегія виявилася більш ефективною для боротьби з розповсюдженням хвороби, але мала негативний вплив на темпи економічного розвитку.

Діями Парламенту та Уряду України в умовах пандемії COVID-19 для забезпечення соціальної безпеки є наступні [3–6]:

1) для підтримки сфери охорони здоров'я:

- звільнено від імпорتنих мит і ПДВ ліки, медичні пристрої та інше обладнання, що використовується для запобігання або боротьби з COVID-19;
- встановлено надбавку до 300 % зарплати медичному персоналу, що працюють з пацієнтами з COVID-19;
- введено державне страхування для медичних працівників;
- розроблено рекомендацій з організації роботи підприємств в період карантину відповідно до вимог ВОЗ і МОЗ;
- розроблено протоколи лікування коронавірусної хвороби відповідно до вимог ВОЗ тощо;

2) соціальна підтримка:

- пом'якшено доступ до ряду програм соціальної підтримки (субсидії на комунальні послуги, допомога сім'ям з дітьми). Запроваджено додаткову компенсацію витрат на оплату комунальних послуг одержувачам житлових субсидій на період карантину. Крім того, збільшено на 50 % соціальні нормативи користування електричною енергією, холодною та гарячою водою, водовідведенням і природним газом для приготування їжі і підігріву води, на які розраховано субсидію.

- збільшено мінімальний розмір виплати по безробіттю [6].

Пандемія коронавірусної хвороби та карантинні обмеження, пов'язані з нею, загострили системні проблеми як у галузі охорони здоров'я, так і у соціальній політиці.

Основними соціально-економічними викликами під час карантину та в період виходу з нього, які потребують адекватної відповіді в Україні, є такі: посилення навантаження на систему охорони здоров'я; нестача коштів у соціально вразливих верствах населення; дефіцит обігових коштів підприємств; зростання безробіття та додаткове навантаження на соціальні фонди.

Основними ж напрямками зміцнення соціальної безпеки України в умовах карантину, введеному у зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції COVID-19 є наступні:

- рятування життів, безпека населення;
- захист бідних і соціально незахищених;
- підтримка бізнесу та збереження робочих місць.

Формування соціальної безпеки неможливе без поліпшення якості життя громадян і суспільного добробуту та без реформування та розвитку соціальної сфери, а це залежить від досягнення соціального консенсусу між різноспрямованими групами політико-економічних інтересів і державою.

Отже, соціальна політика України потребує трансформації, оскільки характеризується невисокою економічною ефективністю. Це призводить до її нездатності забезпечити високий рівень добробуту всіх своїх громадян. Все це погрожує соціальній безпеці держави.

Використана література:

1. Кальницька М. А. Соціальна безпека: поняття та рівні дослідження. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 566–571.
2. Гарашук О. В. Соціальна складова національної безпеки та сталого розвитку в умовах глобалізації. *Економічний аналіз*. 2017. Т. 27. № 1. С. 28–34.
3. Policy Responses to COVID-19. *International monetary fund*. URL: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19>.
4. The World Bank Group's Response to the COVID-19 (coronavirus) Pandemic. URL: <https://www.worldbank.org/en/who-we-are/news/coronavirus-covid19>.
5. Коронавірус в Україні. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/koronavirus-2019-ncov>.
6. Міністерство соціальної політики України. URL: https://covid19.gov.ua/images/text/Одноразова_допомога_розпорядженняpdf.pdf.